

Datum 23 april 2026
Ons kenmerk U260043/GM.SD/RW
Uw kenmerk
Behandeld door G. Meijer/S. Dijk

Onderwerp aanbidding financiële documenten GGD Drenthe/SamenDrenthe

Geachte Gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2025 van GGD Drenthe, de begrotingswijziging 2026 van GGD Drenthe en de ontwerpbegroting 2027 (inclusief meerjarenraming 2027 - 2030) van SamenDrenthe aan. Wij verzoeken u bovengenoemde financiële stukken in samenhang met elkaar te beschouwen. Dit in verband met een aantal structurele en autonome ontwikkelingen waarvoor wij uw aandacht vragen.

- **De noodzaak tot organisatieontwikkeling.**

In onze Beleidsbrief ter voorbereiding van de begrotingscyclus 2027 die wij u eind december 2025 hebben gezonden hebben wij aangegeven dat onze organisatie zich in een dynamische periode bevindt. Per 1 januari 2026 is de gemeenschappelijke regeling SamenDrenthe van kracht geworden waarmee zowel de governance van het domein van Publieke Gezondheid als het domein van Zorg en Veiligheid éénduidig binnen deze gemeenschappelijke regeling is belegd. Wij hebben aangegeven de doorontwikkeling van onze organisatie, als uw uitvoeringsorganisatie voor taken binnen bovengenoemde domeinen, hierop te moeten richten. Ook de inbedding van het Zorg- en Veiligheidshuis Drenthe maakt hiervan onderdeel uit.

Daarnaast is het ook om andere redenen noodzakelijk om de komende jaren structureel in onze organisatieontwikkeling te investeren. Uit een grondige evaluatie en analyse van hoe het de organisatie de afgelopen jaren is vergaan, is duidelijk geworden dat de COVID-19 periode een zware wissel op de organisatie heeft getrokken. Doordat de focus volledig op de crisisorganisatie lag is de ontwikkeling van de organisatie in brede zin op achterstand gekomen. Duidelijk is geworden dat het oude organisatieprincipe van zelfsturende teams niet meer houdbaar was. Er is ingezet op een organisatieprincipe dat is gebaseerd op sturing binnen kaders, gecombineerd met meer hiërarchische inrichting van de organisatie. Dit proces is de afgelopen jaren moeizaam verlopen doordat de organisatie geconfronteerd werd met veel wisselingen op managementniveau.

Daarnaast is geconstateerd dat er een mismatch aanwezig was in de gekozen strategische koers waarin het accent lag op kennisontwikkeling en minder op uitvoering. Een deel van de organisatie heeft zich hierdoor minder herkend en erkend gevoeld. Geconcludeerd is dat een fundamentele heroriëntatie van de organisatie nodig is.

Om de organisatie toekomstbestendig te kunnen door ontwikkelen, om blijvend in te kunnen spelen op de grote maatschappelijke opgaven die er in Drenthe zijn op het gebied van gezondheidsverschillen en sociale veiligheid, hebben wij vastgesteld dat hiervoor een meerjarig organisatie-ontwikkelingsprogramma noodzakelijk is. Dit programma omvat zowel focus op strategie, cultuur en leiderschap als op organisatie-inrichting. Dit programma geven wij de komende jaren vorm onder de noemer ontwikkelprogramma Samen Drenthe.

Een volgende focus in onze organisatieontwikkeling betreft de intensivering van samenwerking op het gebied van de algemene gezondheidszorg met GGD-Groningen en GGD-Fryslan. Een samenwerking die gericht is op een efficiëntere dienstverlening door bundeling van expertise en uitvoeringscapaciteit. Onder meer vanwege de kleine omvang van de betrokken teams en schaarste op de arbeidsmarkt op het gebied van de benodigde expertise is alleen door intensivering van de samenwerking deze dienstverlening toekomstbestendig te organiseren.

Wij constateren dat een structureel organisatieontwikkelingsbudget ontbreekt binnen onze begroting. Hierdoor dreigt onze organisatie steeds verder op achterstand te komen. Om bovengenoemde ontwikkelingen structureel mogelijk te maken vragen wij u als gemeenten om ons hierin te faciliteren met een beperkte uitbreiding van ons budget. Hiermee kunnen wij intern mensen vrijmaken om het programma Same Drenthe en de ontwikkeling van de samenwerking met GGD Groningen en GGD Fryslan in goede banen te leiden. Daarnaast zullen we ook in bovengenoemde projecten, externe expertise nodig hebben.

Voor 2026 verwachten wij de kosten voor dit programma door éénmaligeerschikking van enkele reserves zelf te kunnen dekken. Voor 2027 en verder vragen wij structurele middelen beschikbaar te stellen voor organisatieontwikkeling, zodat wij onze organisatie en dienstverlening up-to-date kunnen houden, passend bij de grote maatschappelijke opgaven die wij in uw opdracht uitvoeren. Wij vragen, gezien de moeilijke financiële situatie waarin gemeenten zich bevinden, hierin slechts het minimale, namelijk een structureel organisatieontwikkelingsbudget van € 350.000, minder dan 1% van ons totale budget.

- **Impuls nodig op het gebied van bedrijfsvoering.**

Daarnaast zijn wij genoodzaakt een beroep op u te doen ten behoeve van de houdbaarheid van onze bedrijfsvoeringsprocessen. Wij ervaren dat onze ondersteunende bedrijfsvoeringsprocessen de afgelopen jaren onvoldoende zijn meegegroeid met de ontwikkeling van onze organisatie. Bedrijfsvoering is lange tijd een ondergeschoven onderdeel geweest, waarbij functies zijn gedubbeld en gestapeld. Medewerkers hebben hierdoor structureel meerdere rollen naast elkaar moeten vervullen. Dat was jarenlang op te vangen, maar inmiddels is duidelijk dat deze werkwijze zijn grens heeft bereikt.

De complexiteit en dynamiek van onze werkzaamheden nemen toe, en tegelijkertijd doen onze primaire processen, de directe dienstverlening aan gemeenten en inwoners, een beroep op een goed toegeruste, efficiënte en deskundige bedrijfsvoering. De huidige

situatie is niet langer houdbaar: de werkdruk en de breedte van taken overstijgen wat redelijkerwijs van medewerkers kan worden gevraagd.

Daarom is een structurele versterking van onze bedrijfsvoering noodzakelijk, met name op het gebied van juridische dienstverlening, financiële deskundigheid en communicatie.

We vragen hiervoor uitsluitend het hoogstnoodzakelijke om onze bedrijfsvoering op een verantwoord niveau te brengen.

- **Toenemende vraag naar dienstverlening op het gebied van zorg en veiligheid.**

Tenslotte zien wij een sterke toename in dienstverlening op het gebied van zorg en veiligheid. In het afgelopen jaar is er zowel landelijk als regionaal veel maatschappelijke aandacht geweest voor huiselijk geweld, kindermishandeling, femicide en intieme terreur. In de media, via campagnes en in publieke en politieke discussies is dit thema nadrukkelijker aanwezig geweest. Een belangrijk onderdeel hiervan was de campagne van het Landelijk Netwerk Veilig Thuis, gericht op het zichtbaarder maken van de taken en verantwoordelijkheden van Veilig Thuis.

Deze gezamenlijke inspanningen hebben geleid tot een duidelijke groei in de bekendheid van Veilig Thuis bij zowel inwoners als professionals. Mensen herkennen signalen beter en weten Veilig Thuis vaker te vinden voor advies en voor het doen van een melding.

Dit vertaalt zich in een forse stijging van het aantal adviesvragen en meldingen: in 2025 zien wij voor beide een toename van circa 30%, en deze stijgende lijn zet zich voort in 2026.

De toegenomen zichtbaarheid van huiselijk geweld, en specifiek femicide, intieme terreur en dwingende controle, is een positieve ontwikkeling. Doordat deze problematiek meer in het licht komt, kan eerder en effectiever hulp worden ingezet.

Veilig Thuis Drenthe investeert daarom intensief in het verder scholen van medewerkers en in het vergroten van deskundigheid, in nauwe samenwerking met ketenpartners. Alleen zo kunnen we blijvend de juiste ondersteuning bieden. De extra meldingen en adviesvragen, vragen echter ook meer inzet en tijd van medewerkers, bovenop de benodigde tijd voor scholing en deskundigheidsbevordering. Dit vraagt structureel om uitbreiding van de formatie. Ondanks voortdurende inspanningen om processen efficiënter in te richten – wat in 2024 resulteerde in een structurele besparing van € 300.000 – is het met de huidige middelen niet mogelijk om de vraaggroei en de scholingsopgave op te vangen. Voor 2026 is daarom een uitbreiding van 3 fte noodzakelijk. SamenDrenthe stelt voor de begroting hiervoor structureel te verhogen en de deelnemersbijdrage aan te passen.

Voor 2027 voorzien wij opnieuw een structurele uitbreiding van 3 fte om de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen. In 2027 zal een aanpassing van kracht worden voor alle Veilig Thuis organisaties vanuit het Verdrag van Istanbul. Daarin staat dat elke Veilig Thuis 24/7 bereikbaar en beschikbaar moet zijn. Dit laatste betekent dat we met 3 fte in formatie moeten uitbreiden om deze 24/7 diensten goed te bemensen.

Ook zien we een uitzonderlijk sterke toename van het aantal meldingen bij het Advies- en Meldpunt Zorgwekkend Gedrag (AMZG). In 2024 ging het om 1.621 meldingen; in 2025 is dit aantal gestegen naar 2.505 meldingen, een toename van 54%. Ook in 2026 zet deze groei onverminderd door, zowel in aantallen als in complexiteit. De OGGZ vervult in de regio een cruciale vangnetfunctie en krijgt steeds vaker te maken met situaties die andere organisaties niet (meer) kunnen opvangen. De druk op de OGGZ neemt daardoor verder toe, met een duidelijke verschuiving naar zwaardere, multiproblematiek. Deze ontwikkeling maakt dat de

huidige capaciteit niet toereikend is om meldingen tijdig, zorgvuldig en professioneel op te pakken. Daarnaast is een versterking van de beleidsadvisering noodzakelijk om de doorontwikkeling van OGGZ en bemoeizorg toekomstbestendig en professioneel vorm te geven, passend bij de regionale opgaven. Om de sterk toegenomen vraag én de benodigde professionaliseringsslag verantwoord te kunnen realiseren, is een beperkte uitbreiding van de formatie noodzakelijk. Voorgesteld wordt hiervoor de begroting structureel te verhogen. Hiermee kan een belangrijke bijdrage worden geleverd aan het terugdringen van de toenemende overlast die de samenleving ervaart ten gevolge van zorgmijdende personen.

- **Overige financiële mutaties**

Naast bovengenoemde ontwikkelingen ziet u in de begrotingswijziging 2026 en begroting 2027 enkele andere, meer reguliere, financiële mutaties terug, zoals middelen voor de jeugdgezondheidszorg voor Oekraïense kinderen en een wettelijke kwaliteitsimpuls op het gebied van het toezicht op de kinderopvang. Ook treft u een technische verwerking aan van de begroting van het Zorg en Veiligheidshuis Drenthe in onze begroting.

- **Resumerend**

Bovengenoemde, veelal autonome, ontwikkelingen en daarvoor benodigde investeringen ziet u als rode draad terug in de afwikkeling van het jaarresultaat 2025 in de jaarstukken, en in de begrotingswijziging 2026 en ontwerpbegroting 2027 e.v., waarbij wij een financieel beroep op u doen, maar ook inspanningen laten zien om zelf financieel e.e.a. op te vangen. Met deze voorstellen kan SamenDrenthe zich de komende jaren verder ontwikkelen tot een robuuste organisatie die voor en met u als gemeenten zich optimaal kan richten op de bevordering van de gezondheid en sociale veiligheid van de Drentse inwoner.

- **Vervolgstappen**

De jaarstukken 2025 zijn definitief, en de begrotingswijziging 2026 en ontwerpbegroting 2027 e.v. voorlopig, vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 15 april jl. Begrotingswijziging 2026 en ontwerpbegroting 2027 e.v. worden u nu voor zienswijze voorgelegd. Zoals volgens de afspraken uit 'Samenwerken voor Drenthe' treft u ook de voor uw gemeente ingevulde Drentse oplegger bij de begroting aan. Na ommekomst van de zienswijzen zal het Dagelijks Bestuur in een reactie aan de raden aangeven welke consequenties zij hieraan verbindt.

Wij verzoeken u uw zienswijzen, conform de afspraken in het kader van 'Samenwerken voor Drenthe', uiterlijk 30 juni 2026, kenbaar te maken. Hierbij merken wij op dat er op dit moment van schrijven nog overleg plaatsvindt tussen VDG en Provincie over een mogelijke verlenging van de reactietermijn voor de zienswijzen. Dit vanwege het feit dat op dit moment Colleges worden gevormd en Gemeenteraden worden ingewerkt en daardoor mogelijk meer tijd wordt gegeven om tot een goede integrale inhoudelijke en financiële afweging te kunnen komen. Zodra hierover meer bekend is zullen wij u hierover informeren.

Wij zullen tijdens de zomermarkten, die worden georganiseerd voor de gemeenschappelijke regelingen, een nadere toelichting geven over de opzet en inhoud van deze begroting. Bij deze markten is ook voldoende ruimte voor een verder gesprek hierover.

Deze bijeenkomsten vinden plaats op:

- 11 mei in Gieten voor Aa en Hunze, Assen, Noordenveld en Tynaarlo;
- 27 mei in Beilen voor Hoogeveen, Meppel, Midden-Drenthe, Westerveld en De Wolden;
- 20 mei in Emmen voor Borger-Odoorn, Coevorden en Emmen.

Graag zien wij uw zienswijze in principe uiterlijk 30 juni 2026 tegemoet.

Mochten er vragen zijn naar aanleiding van deze brief, dan kunt u zich richten tot onze directiesecretaris via: g.meijer@ggddrenthe.nl.

Met vriendelijke groet,

R. Wanders, voorzitter

N. Vedelaar, secretaris

Bijlagen.